

Dosarul nr.2r-67/23
2-22075545-01-2r-15022023

Instanța de fond: Judecătoria Cahul, sediul central – A. Sârbu
Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul – N. Bondarenco, I. Dănăilă, G. Vavrin

DECIZIE

22 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând recursul declarat de către Andrian Saghin, reprezentat de către Ion Grecu,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Marianna Zugrav împotriva lui Andrian Saghin cu privire la încasarea pensiei de întreținere pentru copiii minori,

împotriva încheierii din data de 16 ianuarie 2023 a Curții de Apel Cahul, prin care s-a respins cererea lui Andrian Saghin, reprezentat de către Ion Grecu, cu privire la repunerea în termen a cererii de apel, s-a restituit cererea de apel depusă de către Andrian Saghin, reprezentat de către Ion Grecu, din motiv că instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen,

constată:

La 30 mai 2022 Marianna Zugrav a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Andrian Saghin, prin care a solicitat încasarea pensiei de întreținere pentru copiii minori, în mărime fixă de 2 000 lei lunar pentru fiecare copil, până la atingerea majoratului. (f.d. 42, 44-47)

Prin hotărârea din data de 20 octombrie 2022 a Judecătoriei Cahul, sediul central s-a admis parțial acțiunea, s-a încasat de la Andrian Saghin în beneficiul Mariannei Zugrav pensia de întreținere a copiilor minori xxxxx, xxxxx și xxxxx, în cuantum de 900 lei, lunar pentru fiecare copil, iar pentru copilul minor xxxxx, în cuantum de 2000 lei, lunar, începând cu data depunerii cererii de chemare în judecată 30 mai 2022 până la atingerea majoratului de către copii și în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 1 692 lei, în rest cererea de chemare în judecată s-a respins ca neîntemeiată. (f.d. 42,44-47)

La 22 noiembrie 2022 Andrian Saghin, reprezentat de către Ion Grecu, a depus apel, prin care a solicitat repunerea apelului în termen, casarea hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea cererii de chemare în judecată. (f.d. 51)

Curtea de Apel Cahul prin încheierea din data de 16 ianuarie 2023 a respins cererea lui Andrian Saghin, reprezentat de către Ion Grecu, cu privire la repunerea în termen a cererii de apel, a restituit cererea de apel depusă de către Andrian Saghin,

reprezentat de către Ion Grecu, din motiv că instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen. (f.d. 69-75)

La 03 februarie 2023 Andrian Saghin, reprezentat de către Ion Grecu, a depus recurs împotriva încheierii instanței de apel, prin care a solicitat anularea încheierii contestate. (f.d.83-85)

În motivarea recursului Andrian Saghin a menționat că acesta, aflându-se peste hotarele țării, nu a fost la curent despre faptul că pe rolul instanței de judecată se află prezentul litigiu, iar instanța de fond, cunoscând faptul că domiciliul pârâtului este în Germania, nu l-a citat la domiciliul acestuia și nici public pentru a se prezenta la ședința de judecată, fapt ce-i îngrădește accesul liber la justiție.

Recurentul a indicat că deoarece acesta domiciliază în Germania, copia hotărârii instanței de fond a fost recepționată de către mama acestuia, însă careva citații mama acestuia nu a recepționat.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Cahul a pronunțat încheierea contestată la 16 ianuarie 2023, a expedit-o prin intermediul oficiului poștal recurentului la 19 ianuarie 2023. Potrivit avizului de recepție anexat la fila dosarului 82 rezultă că mama recurentului a recepționat copia încheierii la data de 29 ianuarie 2023.

Recursul depus de către Andrian Saghin, reprezentat de către Ion Grecu, la 03 februarie 2023 este depus în termen.

Conform art. 426, alin. (3) din Codul de procedură civilă recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii din 16 ianuarie 2023 a Curții de Apel Cahul, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427, lit. a) din Codul de procedură civilă instanța de recurs, după ce judecă recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Instanța de recurs a constatat că prin hotărârea din data de 20 octombrie 2022 a Judecătorei Cahul, sediul central s-a încasat de la Andrian Saghin pensia de întreținere a copiilor minori și cheltuielile de judecată în folosul statului. (f.d. 42,44-47)

Andrian Saghin, nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, a depus cerere de apel, solicitând totodată repunerea apelului în termen.(f.d. 51)

Curtea de Apel Cahul prin încheierea din data de 16 ianuarie 2023 a respins cererea lui Andrian Saghin, reprezentat de către Ion Grecu, cu privire la repunerea în termen a cererii de apel, a restituit cererea de apel depusă de către Andrian Saghin, reprezentat de către Ion Grecu, din motiv că instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen. (f.d. 69-75)

Colegiul reține ca fiind corectă concluzia instanței de apel cu privire la respingerea cererii cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și restituirea apelului ca fiind tardiv din considerentele ce preced.

Conform prevederilor art. 362, alin. (1) din Codul de procedură civilă termenul de declarare a apelului este de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Prin prisma art. 113 din Codul de procedură civilă dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege, ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, pe de altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de către participanții la proces cu rea-credință de drepturile lor procedurale. Neexecutarea dispozițiilor normelor de drept material determină aplicarea sancțiunilor procedurale, cu survenirea efectelor negative.

Astfel, în corespundere cu art. 369, alin. (1), lit. b) din Codul de procedură civilă instanța de apel restituie printr-o încheiere cererea, dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Instanța de recurs menționează că termenul de procedură instituit de legiuitor pentru demararea căii de atac în ordine de apel este prevăzut de o normă imperativă. Așa, art. 362, alin. (1) din Codul de procedură civilă stipulează că începutul curgerii termenului de depunere a apelului este determinat doar de un singur eveniment – pronunțarea dispozitivului hotărârii dacă legea nu prevede altfel.

Prin urmare, faptul neparticipării la pronunțarea dispozitivului hotărârii, momentul notificării/comunicării dispozitivului hotărârii judecătorești participanților la proces nu influențează data de când începe să curgă termenul de 30 de zile de contestare a hotărârii judecătorești prin depunerea cererii de apel.

La caz, termenul de contestare a hotărârii din 20 octombrie 2022 a Judecătoriei Cahul, sediul central, a început a curge din ziua imediat următoare pronunțării și anume din 21 octombrie 2022 și a expirat la 21 noiembrie 2022.

Andrian Saghin și-a exercitat dreptul de contestare a hotărârii instanței de fond la data de 22 noiembrie 2022, după expirarea termenului. Totodată, recunoscând omiterea termenului, a solicitat repunerea în termen, menționând că nu a cunoscut despre aflarea pe rolul Judecătoriei Cahul, sediul central a prezentei acțiuni, nu a fost citat legal despre data, locul și ora examinării cauzei, iar hotărârea instanței de fond a fost recepționată de mama acestuia.

În conformitate cu prevederile art. 116, alin. (1) din Codul de procedură civilă persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

Din lucrările dosarului și din informația plasată în Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor rezultă că instanța de fond la adresa de reședință a lui Andrian Saghin a expediat încheierea din data de 31 mai 2022, prin care a primit spre examinare cererea de chemare în judecată depusă de către Marianna Zugrav împotriva lui Andrian Saghin cu privire la încasarea pensiei de întreținere pentru copiii minori și a stabilit ședința de mediere a părților pentru data de 20 iulie 2022, ora 15:30.

Potrivit avizului de recepție DS8006774864AS, mama lui Andrian Saghin, a recepționat copia încheierii din data de 31 mai 2022 a Judecătoriei Cahul, sediul central și citația, la 09 iunie 2022 (f.d.28)

La 20 iulie 2022, ora 15:30 în ședința de judecată nu s-au prezentat nici reclamanta, nici pârâtul, care au fost citați legal. Ședința de judecată a fost amânată pentru data de 20 octombrie 2022, ora 16:30, cu citarea repetată a participanților la

proces. (f.d. 39)

Potrivit avizului de recepție DS8006769849AS, mama lui Andrian Saghin, a recepționat citația, la 26 iulie 2022. (f.d.29)

Referitor la argumentul lui Andrian Saghin precum că nu a fost citat despre data, locul și ora examinării cauzei, instanța de recurs reamintește că prin prisma art. 105, alin. (6) din Codul de procedură civilă dacă nu îl va găsi pe destinatar la domiciliu persoana împuternicită să înmâneze citația sau înștiințarea o va înmâna unuia dintre membrii adulți ai familiei care locuiește împreună cu destinatarul și care și-a dat acordul să o primească. Persoana care a primit citația sau înștiințarea este obligată să indice pe cotor numele și raporturile sale de rudenie cu destinatarul sau funcția sa. Totodată, ea este obligată să o înmâneze destinatarului cât mai curând posibil.

Astfel, se atestă că Andrian Saghin a cunoscut că pe rolul Judecătoriei Cahul, sediul central se află în examinare cererea de chemare în judecată depusă de către Marianna Zugrav împotriva lui Andrian Saghin cu privire la încasarea pensiei de întreținere pentru copiii minori, ori citațiile expediate acestuia au fost recepționate de către mama lui, care și-a dat acordul să le primească și care și-a asumat obligația de al înștiința cât mai curând posibil.

În aceste circumstanțe se constată temeinicia concluziei instanței de apel, privind omiterea nejustificată de către Andrian Saghin a termenului de contestare cu apel a hotărârii din data de 20 octombrie 2022 a Judecătoriei Cahul, sediul central, ori participanții la proces, care nu au participat la examinarea cauzei în fond, deși au fost citați legal, nu au asistat la pronunțarea hotărârii judecătorești, fiind interesați în soarta soluționării litigiului în care sunt implicați, trebuie să demonstreze un rol activ, manifestând comportament de bună-credință față de drepturile și obligațiile sale procedurale.

Din materialele dosarului rezultă cu certitudine că Andrian Saghin a cunoscut că pe rolul Judecătoriei Cahul, sediul central se află în examinare cererea de chemare în judecată depusă de către Marianna Zugrav împotriva lui Andrian Saghin cu privire la încasarea pensiei de întreținere pentru copiii minori, ori atât citațiile, cât și hotărârea instanței de fond au fost recepționate de mama acestuia. Astfel, Andrian Saghin trebuia să facă uz de toate drepturile sale procedurale, pentru a lua cunoștință de hotărârea judecătorească pronunțată asupra fondului cauzei și să depună apelul în termen.

Conform jurisprudenței CEDO participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Conform art. 56, alin. (3) din Codul de procedură civilă participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Buna-credință prezumă că partea este obligată la intervale rezonabile de timp să manifeste diligență și să se intereseze de soarta dosarelor despre care cunosc cu certitudine că se află pe rolul instanței și să respecte termenele prevăzute de lege.

În urma celor relatate Colegiul reține ca fiind corectă concluzia instanței de apel privind respingerea cererii cu privire la repunerea în termen de declarare a apelului și restituirea apelului declarat de către Andrian Saghin, din motivul depunerii acestuia în afara termenului legal, ori neexercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel.

Cu privire la acest aspect Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat în cauza Van Harn v. Germania (nr.7557/03 din 11 septembrie 2007) că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție.

Conjunctura relevată certifică faptul că, în speță, nu se profilează circumstanțe care ar justifica omiterea termenului procedural de declarare a apelului, ori neprezentarea pârâtului la pronunțarea hotărârii instanței de fond nu constituie motiv viabil de omitere a termenului procedural de declarare a apelului.

Sub acest aspect Colegiul notează că legiuitorul a instituit termen imperativ pentru exercitarea căii de atac, asigurând astfel stabilitatea raporturilor juridice dintre părți și evitarea incertitudinii pentru o perioadă îndelungată de timp, în care apar, derulează și se modifică o complexitate de relații dintre părți sub egida unor norme de drept distincte. Deci, admiterea exercitării unei căi de atac în afara termenului legal ar constitui o încălcare a principiului legalității și securității raporturilor juridice și respectiv, o soluție inadmisibilă în conjunctura ordinii de drept naționale.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în jurisprudența sa că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. Or, aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu v. România, cauza Marckx v. Belgia).

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului, chiar și cu o zi, pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

Ținând cont de cele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este legală, iar argumentele invocate în cererea de recurs sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

Reieșind din cele expuse, în baza art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de către Andrian Saghin, reprezentat de către Ion Grecu.

Se menține încheierea din 16 ianuarie 2023 a Curții de Apel Cahul emisă în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Marianna Zugrav împotriva lui Andrian Saghin cu privire la încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor

minori.

Decizia este irevocabilă

Președintele ședinței,
judecătorul

judecătorii

Svetlana Filincova

Galina Stratulat

Maria Ghervas